

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, Praha

19. VI. 1960

ze dne .....

Prodaná nevěsta v Reykjavíku

S umělci Národního divadla na Islandě

Na místě, odkud jiným městům obvykle vévodí zámek či hrad, má Reykjavík — divadlo. Už to byl první sympatický poznatek, když jsme se po mnohahodinovém letu nad mořem snášeli v bílé noci nad městem a zahlédli na návrší masivní šedou krychli, známou zatím jen z cestovního prospektu.

Islandané si pro své Národní divadlo, dostavěné teprve po druhé světové válce, zvolili skutečně pěkné místo. Stojí v těsné blízkosti známého pomníku

prvnímu Vikingovi, který v šeré minulosti moudře zakotvil v rybnaté Zátocce dýmu a poradiv se se svými bůžky, založil město stejného jména — Reykjavík. Ve své značně zidealizované sošné podobě teď Viking shlíží společně s divadlem na přístav, zježený stěžni rybářských lodí, do ulic střizlivého středu starého města a na svah zelené loučky u svých nohou, kde Reykjavíci s takovou rozkoší užívají slunečních paprsků svěžího léta.

Po téhle milé a domácí smaragdové loučce jsme také každého dne spěchávali nejdříve na zkoušku a pak — na představení Prodané nevěsty. A přiznejme se, že poprvé se značnou nejistotou. Věděli jsme totiž, že zdejší divadlo nemá operu. Že naše sólisty doplní kromě představitelů Esmeraldy, principála a Indiána pouze amatérský pěvecký a taneční sbor, že orchestr, i když dobrý, hraje v počtu asi o polovinu slabším než u nás a že dirigent

připravila tak nečekané překvapení, že nám asi nikdy nevymizí z paměti.

Samo o sobě už znamená mnoho, když náhle — ať jste na to sebevíce připraveni — uslyšíte „Proč bychom se netěšili“ v jazyce starých islandských ság, pověstí a bájí, když islandští chlapi a severské panenky zatančí skočnou a principál islandsky zve na pravou českou pouťovou slávu.

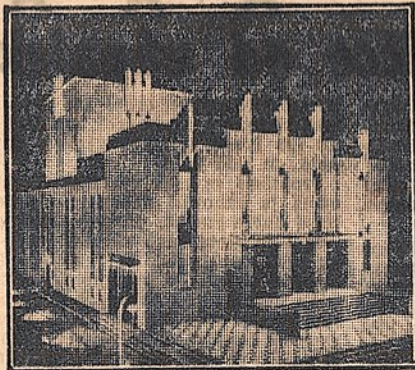
Ale když navíc vidíte, slyšíte a především neomylným citem poznáte, jak je to představení čistě smetanovské, jak si všechny umělce podmanil ryzí národní duch geniálního díla, jakou má jiskru, vzruch a vzlet, pak počtíte v té náramně dále od domova velké dojetí a radost.

Premiéra 4. června se stala kulturní a společenskou událostí prvního řádu. Zúčastnil se jí i prezident Islandu s rodinou a celý diplomatický sbor. Úspěch byl naprostý — potlesky při otevřené scéně téměř po každé árii, květiny, dary. Stejně úspěšná byla i čtyři další představení, na která se sjížděli i hosté z okolí a která byla vyprodána přes značnou výši vstupného. Bylo zřejmé, že v jednostranně šedi jakkoli barvořítkového kulturního importu ze Západu znamenala Prodaná nevěsta cosi mimořádného. Smetanovo dílo zvítězilo i zde hodnotami, které Islandané naráz a správně rozpoznali.

Všechny noviny přinesly v příštích dnech celostránkové rozborů a pochvalné kritiky. My k nim připojme, že naši sólisté tvořili šťastně vyrovnaný kolektiv: Miloslava Fidlerová a Zdeněk Švehla byli pěkný, půvabný pár Jenka a Mařenky, znamenitý byl Kecal Eduarda Hakena, rozmlýl Vašek Oldřicha Kováře a výtečně obsazené byly i obě rodičovské dvojice — Zdeněk Otava, Milada Čadkovičová, Jan

Konstantin a Štěpánka Jelínková. Všichni se dobře sezpívali s islandskými sólisty — křehkou Esmeraldou Eygló Viktorssdóttir a proti našim zvyklostem robustním principálem, barytonistou Evarem Kvaranem i s neodolatelně komickým Indiánem mladého sboristy Egilla Sveinssona. Na sbor lze rovněž zapřít jen velkou chválu — chválu oduševnělé, temperamentní a muzikantsky zapálené práce.

Za tou vzornou souhrou celého představení bylo skryto mnoho úsilí a práce dvou umělců. Prvním z nich je dirigent dr. Václav Smetáček, iniciátor celého zájezdu. S islandskými sólisty, orchestrem a sborem Prodanou nevěstu nejen nastudoval, ale vypracoval ji k pevnému, svébytnému tvaru, vycházející z podmínek a neslevuje nic z její českosti. (Pochopitelně, že přísný hudební kritik by našel v islandském provedení chybičky, např. v některém tempu, ale i on by musil vidět, že to nejsou nedostatky podstatné.) Druhým z těchto umělců byl režisér Luděk Mandaus. Velmi citlivě zvážil především možnosti, a snad právě to, že nebyly neomezené, jej svým způsobem inspirovalo k zdůraznění libezné prostoty celého díla. Výborně mu v tomto duchu pomohl při studování tanců Fr. Halmazna, kterému se zdánila zejména scéna komediántů. (Šťastným vnučením do ní zařadil i staročeskou masopustní klíbnu, která sklízela úplné ovace.) Výtvarník Oldřich Šimáček navrhl scénu vzdušnou, milou a jednoduchou.

Budova Národního divadla
v Reykjavíku

doktor Václav Smetáček mohl začít celou operu soustavně studovat teprve od 23. května Nepřilíš mnoho času měli i režiséři, choreograf a výtvarník.

Byli jsme tedy při nejmenším napjatí a — přiznejme si — ochotní přiložit především ono známé měřítko dobré vůle, které v tomto případě vycházelo z radosti nad samotným faktem, že naše krásná Prodaná nevěsta bude mít svou premiéru i na dalekém Islandu. Ale už generální zkouška nám